

Podsumowanie analiz wewnętrznych:
w zakresie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3
i miejsc wychowania przedszkolnego
w województwie opolskim

Waldemar Zadka

Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej i Przestrzennej

- 1. Cel** – przedstawienie uwarunkowań i różnicowań przestrzennych w województwie opolskim dotyczących dostępności opieki nad dziećmi do lat 3 i miejsc wychowania przedszkolnego oraz prognoz w tym zakresie w 2020 roku.
- 2. Zakres** – w szczególności dane dotyczące:
 - liczby dzieci do lat 3 („żłobki”), w przedziale wiekowym 2-7 i 3-6 („przedszkola”),
 - stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego i opieki „żłobkowej”, w tym: odsetka dzieci do lat 3 objętych opieką, odsetka dzieci uczęszczających do OWP,
 - różnicowań przestrzennych w dostępie do poszczególnych form opieki, opisane m.in. poprzez liczbę OWP oraz instytucji świadczących opiekę nad dzieckiem w wieku do lat 3,
 - popytu na miejsca w OWP i w instytucjach opieki nad dzieckiem do lat 3,
 - prognozy demograficznej dot. dzieci w wieku żłobkowym i przedszkolnym.

Analizy przeprowadzono na podstawie:

- 1) zapisów zawartych w dokumentach strategicznych** (opracowania na poziomie unijnym, krajowym oraz regionalnym), jak również wyników badań i analiz w tym zakresie
- 2) danych pozyskanych z 71 urzędów gmin województwa opolskiego** (w okresie luty – kwiecień 2016 r.)
- 3) danych dostępnych w zasobach statystyki publicznej – Głównego Urzędu Statystycznego**, w tym zwłaszcza w Banku Danych Lokalnych i Bazie Demografia.

Dane ujęte w materiale, w zależności od potrzeby, zaprezentowano w stopniu szczegółowości do poziomu NUTS3 (województwa), NUTS4 (powiaty) i NUTS5 (gminy).

ZAKRES PODMIOTOWY ANALIZ

OPIEKA ŻŁOBKOWA

- może być sprawowana do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 3 rok życia
- lub
- gdy niemożliwe lub utrudnione jest objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym – 4 rok życia

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

- obejmuje dzieci od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 3 lata, do końca roku, w którym dziecko kończy 7 lat
- obejmuje dzieci w wieku powyżej 7 lat gdy posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (nie dłużej niż do ukończenia 9 lat)
- obejmuje dziecko, które ukończyło 2,5 roku - w szczególnie uzasadnionych przypadkach

FORMY ORGANIZACYJNE

- żłobki
- kluby dziecięce
- dzienni opiekunowie
- nianie

- przedszkola
- oddziały przedszkolne w podstawówkach
- zespoły wychowania przedszkolnego
- punkty przedszkolne.

Odsetek dzieci objętych instytucjonalną formą opieki

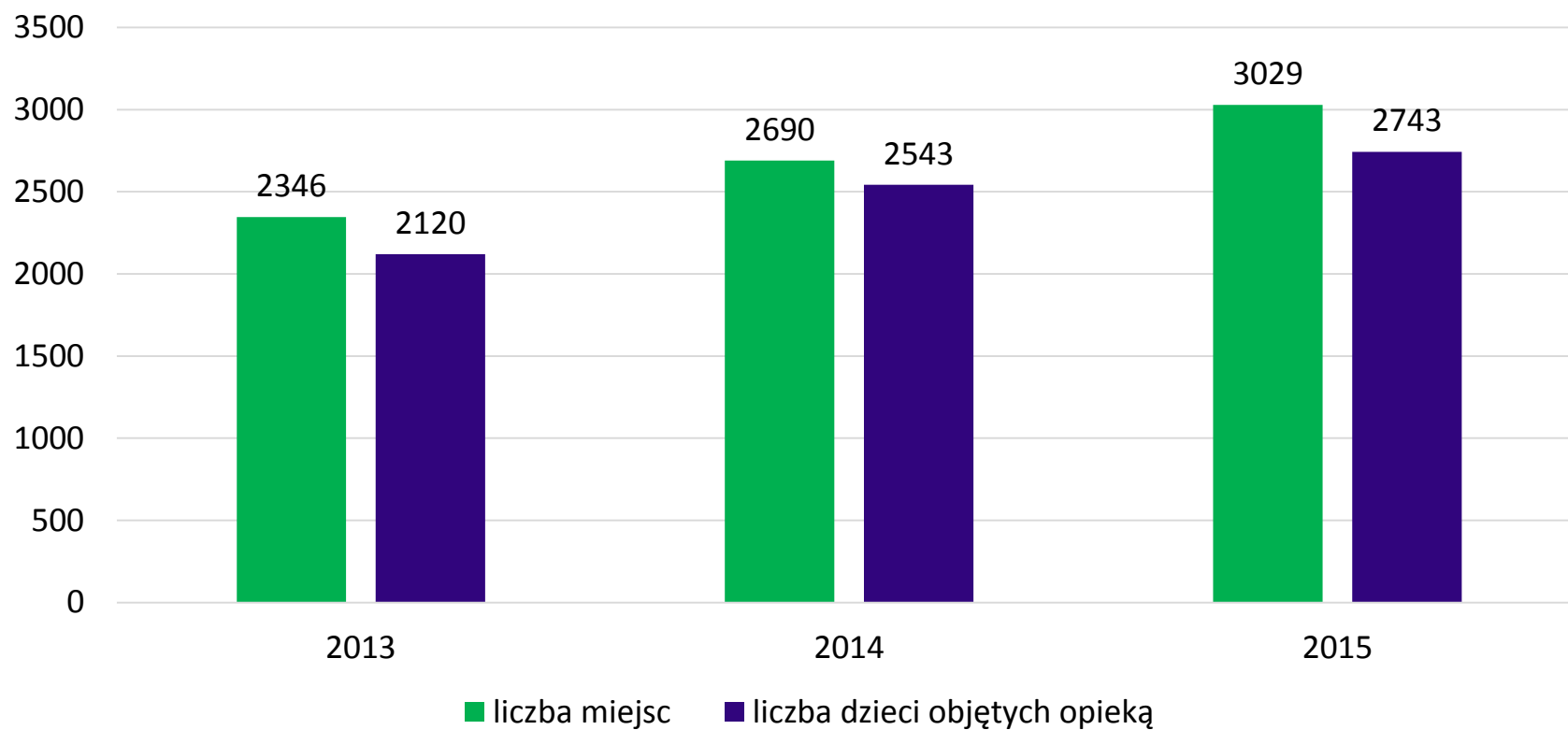
Obszar (kraj/województwa)	Odsetek dzieci w żłobkach, oddziałach żłobkowych i klubach dziecięcych			Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat w OWP		
	% objętych opieką 2012	% objętych opieką 2014	% objętych opieką 2015	% objętych opieką 2012	% objętych opieką 2014	% objętych opieką 2015
	Polska	3,8	5,9	6,8	71,5	82,3
Opolskie	7,2	9,7	11,2	79,3	88,4	b.d.
Łódzkie	4,8	5,8	6,4	73,0	84,1	b.d.
Mazowieckie	4,2	6,9	7,7	75,8	87,7	b.d.
Małopolskie	3,2	5,2	6,3	72,2	83,1	b.d.
Śląskie	3,4	5,1	6,1	76,1	85,7	b.d.
Lubelskie	2,6	3,8	4,5	68,8	80,3	b.d.
Podkarpackie	3,3	4,8	5,7	67,3	78,9	b.d.
Podlaskie	4	6,2	7,0	69,7	78,7	b.d.
Świętokrzyskie	2,6	3,9	4,3	67,2	78,9	b.d.
Lubuskie	5,1	7,7	7,9	71,3	80,5	b.d.
Wielkopolskie	3,1	5,4	6,1	75,4	85,1	b.d.
Zachodniopomorskie	4,6	7,3	8,6	67,4	78,4	b.d.
Dolnośląskie	6,6	10	11,3	71,6	82,2	b.d.
Kujawsko-Pomorskie	3	4,3	4,9	64,3	75,5	b.d.
Pomorskie	2,3	5,4	6,0	66,4	76,8	b.d.
Warmińsko-Mazurskie	2,6	3,8	4,2	63,0	72,8	b.d.

Liczba dzieci i liczba dzieci objętych opieką – dane z gmin (stan na 31.12 br.)

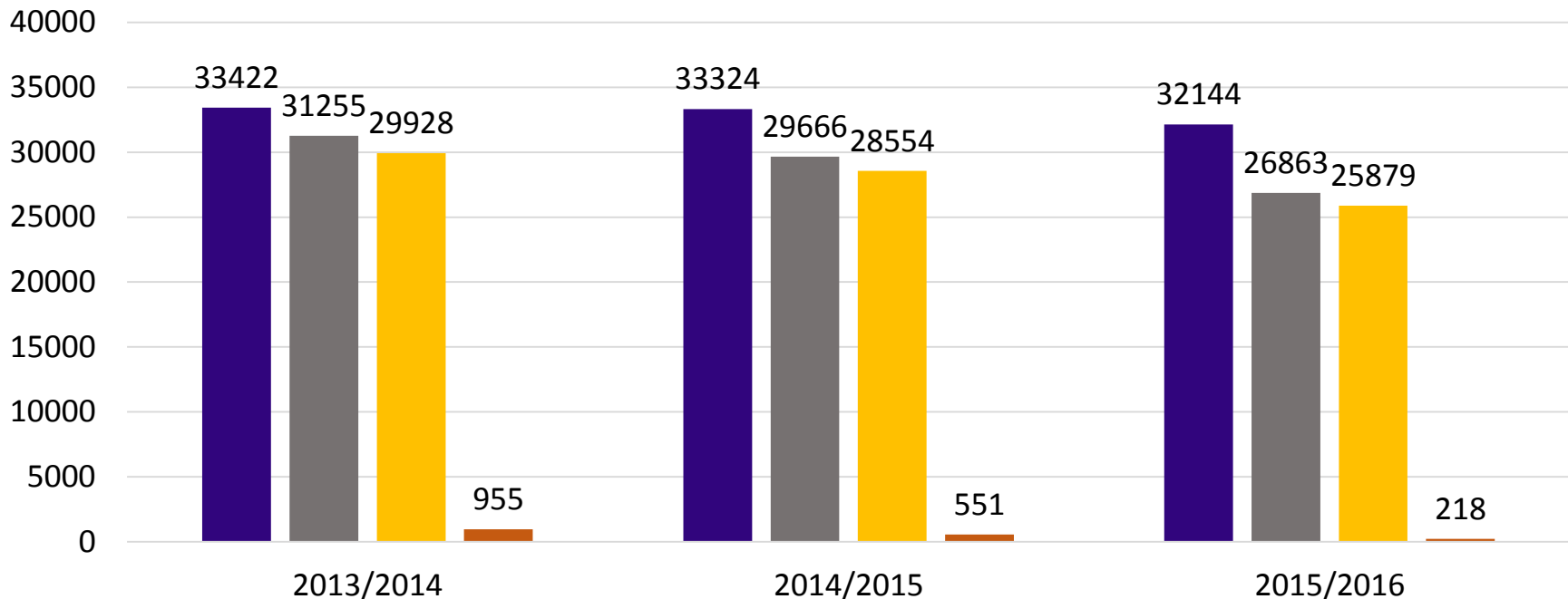
Liczba dzieci w województwie opolskim w wieku 0-2, 3-6, 7 lat (dane w osobach, zmiana w %)								
2013 rok			2015 rok			zmiana %		
0 - 2 lata	3 - 6 lat	7 lat	0 - 2 lata	3 - 6 lat	7 lat	0 - 2 lata	3 - 6 lat	7 lat
27 930	37 705	8 745	26 556	37 875	9 818	-4,9	0,5	12,3

Liczba dzieci objętych opieką w województwie opolskim (dane w osobach, zmiana w %)					
w wieku 0-2 lata w instytucjach opieki nad dziećmi do lat 3			w wieku 3-6 lat w Ośrodkach Wychowania Przedszkolnego		
2013 rok	2015 rok	zmiana %	2013 /2014	2015/2016	zmiana %
2 045	2 684	31,2	29 928	25 729	- 14,0

Popyt na miejsca w instytucjach opieki nad dzieckiem do lat 3

Popyt na miejsca w Ośrodkach Wychowania Przedszkolnego

- liczba wszystkich miejsc w OWP
- liczba dzieci 2-7 uczęszczających do OWP
- liczba dzieci 3-6 uczęszczających do OWP
- liczba dzieci oczekujących na miejsce w OWP na podstawie sporządzonych list rezerwowych

Prognozowana zmiana liczby dzieci i miejsc w placówkach (dane JST)

Roczniki	Liczba dzieci				Miejsca w placówkach			
	dane rzeczywiste	prognoza	zmiana		dane rzeczywiste	zapotrzebowanie na miejsca****	zmiana	
			2015-2020				2015-2020***	
	2015 r.	2020 r.	(osoby)	(%)	2015 r.*	2020 r.**	(miejsca)	(%)
(0-2)	26 556	22 228	-4 328	-16,3	2 740 (dane z 40 gmin)	3 898 (dane z 40 gmin)	1158	42,3
(3-6)	37 875	29 005	-8 870	-23,4	29 174 (dane z 63 gmin)	28 227 (dane z 63 gmin)	-947	-3,2

*w przypadku grupy 3-6 lat dane dotyczą roku szkolnego 2015/2016 wg stanu na dzień 31.12

**w przypadku grupy 3-6 lat dane dotyczą roku szkolnego 2019/2020

***w przypadku grupy wiekowej 3-6 lat zmiana dotyczy lat szkolnych 2015/2016-2019/2020

****zapotrzebowanie na miejsca oznacza sumę liczby miejsc w 2015 r. i prognozowanej liczby nowych miejsc w 2020 r. (2019/2020 w przypadku dzieci 3-6 lat)

Główne wnioski

- Wysoki na tle kraju procent dzieci objętych opieką żłobkową i wychowaniem przedszkolnym (II i I miejsce);
- 39 gmin nie wykazało instytucjonalnych form opieki na dziećmi do lat 3 (stan na 31.XII.2015 r.);
- Liczba miejsc w żłobkach i przedszkolach jest większa (w skali całego regionu), niż liczba dzieci korzystających z tych miejsc;
- Oszacowanie zapotrzebowania na miejsca w OWP było w tym roku trudne ze względu na ustawowe zmiany obowiązku szkolnego;
- Prognozowane przez JST zapotrzebowanie na miejsca w żłobkach, czy przedszkolach (uwzględniając spadek liczby dzieci) jest dość wysokie i zakłada wzrost zainteresowania rodziców posyłaniem dzieci do instytucji opieki żłobkowej i wychowania przedszkolnego.

Dziękuję za uwagę